

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۸/۲۵

احسان الله ارينزی

افریقا

(قسمت هشتاد و پنجم)

سودان جنوبی South Sudan

(قسمت اول)

نام اختصاری: SS

نام رسمی: جمهورییت سودان جنوبی Republic of South Sudan

نام جهانی: سودان جنوبی South Sudan

نوت: نام این کشور از نام کشور سودان گرفته شده، که قبلاً جز آن بود. سودان از بلاد السودان Bild as Sudan آمده که در عربی سرزمین سیاهان معنی میدهد.

جغرافیای طبیعی:

موقعیت جغرافیایی: نیم کره شرقی، نیم کره شمالی. سودان جنوبی در شرق مرکزی براعظم افریقا، در جنوب کشور سودان و شمال کینیا و یوگندا، بین طول البلد های شرقی 25°-35° و عرض البلد های شمالی 10°-50° موقعیت دارد.

مساحت: 644329km² یا 247819 میل مربع (چهل و چهارمین کشور جهان). خشکه 644329km² حدود اربعه:

شمال: سودان Sudan – 2158km،

شرق: ایتوپیا Ethiopia – 1299km و کینیا،

جنوب: (ج د) کانگو D.R.of Congo، یوگندا Uganda – 435Km و کینیا Kenya (بشمول سرحد شرقی) 317Km،

غرب: جمهورییت افریقای مرکزی Central African Republic – 1055Km و ج د کانگو (بشمول سرحد جنوبی) 714Km.

سودان جنوبی با خشکه 6018km سرحد دارد.

نوت: سرحدات کنونی سودان و سودان جنوبی به اساس موافقتنامه سال 1956 مشخص است؛ اما هر دو طرف در موارد تثبیت و علامت گذاری آن به مذاکرات بیشتر نیاز دارند. خاصتاً منطقه Abyei که در سال 2012 برای آن جنگی نیز صورت گرفته است. منطقه ایکه نفت خیز و ثروتمند است و فعلاً در خاک سودان موقعیت دارد.

کوه ها: دارفور Darafur، ابوراسین Abourassein، دونگوتونا Dongotona و کینیتی Kinyeti.

قلل مرتفع: جبل مارا Jabel Marra – 3071m، کینیتی – 3187m، لاتافور Latafor – 2870m و مودول Modole – 2843m

دریاها: نیل سفید White Nile (طول دریای نیل از منبع تا نقطه پایان 6671Km و حوزه آن 2.9 میلیون کیلومتر مربع است). دریای نیل از خاک سودان به سودان جنوبی میرسد. دریای نیل در مناطق مرکزی سودان جنوبی به نام نیل کوه ها Bahr el Jebel یاد میشود. بحرالغزل – 716Km، سوبات Sobat – 354Km، جور Jur و اکوبو Akobo.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خبر و لولئ

اقلیم: هوای شمال سودان بصورت عموم گرم، خشک و سوزان است؛ اما هوای جنوب گرم و مرطوب است. از عرض البلد 15^0 شمالی به سوی جنوب زمستان های آن خشک و تابستان های آن گرم و بارانی هستند، اندازه باران درین کشور از شمال به جنوب افزایش می یابد یعنی شمال باران کمتر و جنوب باران بیشتر دارد. سایر خصوصیات جغرافیایی: سودان قبلاً یکی از کشورهای پهناور افریقا بود. سودان جنوبی 644329Km^2 مساحت دارد که به سوی جنوب کشور سودان در منطقه گرم و حاره موقعیت دارد. قسمت اعظم خاک سودان جنوبی هموار است. دریای بزرگ نیل که از سرچشمه های خود در سودان غنی تر میشود، از سمت شمال بطرف کشور سودان جنوبی جریان می یابد و به سوی جنوب در منطقه سرحدات نیمولا Nimula به مصر میرسد. معاونین دریای نیل در سودان، مناطق چهاراطراف شان را آبیاری نموده و در سرسبزی و آبادی آن مناطق سهم قابل ملاحظه دارند. دریای نیل سفید یا بحر الابيض، از خاک یوگندا به سودان جنوبی و از آنجا به سودان و مصر میرسد.

سلسله کوه های دارفور والعوینات از مناطق جنوب غربی سودان به سوی سودان جنوبی امتداد یافته است. منطقه راتس الباکه در کناره بحیره سرخ روبروی مکه معظمه موقعیت دارد، نزدیکترین سودان و افریقا به سوی مکه معظمه است.

بطور عموم کم ارتفاع ترین منطقه سودان جنوبی از سطح بحر (نیل سفید White Nile) با ارتفاع 381m و مرتفع ترین آن (کینیتی Kinyeti) است که 3187m ارتفاع دارد.

جغرافیای سیاسی – بشری:

پایتخت: جوبا Juba. نفوس 459000 نفر (2023).

نفوس: 12703714 (جولای – 2024).

خصوصیات دموگرافیکی نفوس سودان جنوبی قرار ذیل اند:

تراکم نفوس در 1km^2	18 نفر
تراکم نفوس در یک میل مربع	47 نفر
نفوس شهری	21.2%
نفوس دهاتی	78.8%
فیصدی شهری شدن	4.12% (2020 – 2025)
0 – 14 ساله	41.58% (مرد 2238534 و زن 2152685 نفر)
15-24 ساله	21.28% (مرد 1153108 و زن 1094568 نفر)
25 – 54 ساله	30.67% (مرد 1662409 و زن 1577062 نفر)
55 – 64 ساله	3.93% (مرد 228875 و زن 186571 نفر)
بالا تر از 65 ساله	2.53% (مرد 153502 و زن 113930 نفر)
تناسب جنسیت در هنگام تولد	1.05 مرد/ زن
تناسب جنسیت الی 14 سالگی	1.04 مرد/ زن
تناسب جنسیت از 15 تا 24 سالگی	1.03 مرد/ زن
تناسب جنسیت از 25 – 54 سالگی	1.04 مرد/ زن
تناسب جنسیت از 55 – 64 سالگی	1.19 مرد/ زن
تناسب جنسیت بالاتر از 65 سالگی	1.29 مرد/ زن
تناسب جنسیت در کل نفوس	1.06 مرد/ زن
تولد در هزار نفر	37.69 نفر

مرگ و میر در هزار نفر	9.52 نفر
رشد سالانه نفوس	4.91%
مرگ میر در هزار طفل نوزاد	63.18 (پسران 69.06 و دختران 57)
اوسط عمر در کل نفوس	59.16 سال
اوسط عمر در مردان	57.43 سال
اوسط عمر در زنان	60.97 سال
اوسط تولدات یک زن در طول عمر	5.32
اوسط سن مادران در زایمان اول	29.57
مرگ و میر زنان در هر تولد	1150 نفر
	100000

تقسیمات اداری: سودان جنوبی 10 ولایت States دارد: اکواتوریای مرکزی Central Equatoria، اکواتوریای شرقی Eastern Equatoria، جونگلی Jonglei، لیکز Lakes، بحر الغزال شمالی Northern Bahr el Ghazal، یونتی Unity، نیل بالا یا علیا Upper Nile، وراپ Warrap، بحر الغزال غربی Western Bahr el Ghazal و اکواتوریای غربی Western Equatoria.

شهرها:

وینوجوک Winejok، نفوس 300000 نفر،

یی Yei، 260720 نفر،

مالاکال Malakal، 160765 نفر،

وو Wau، 127384 نفر،

پاجوک Pajok، 490000 نفر،

گوجریل Gogrial، 44600 نفر.

نژاد: دنکا Dinka – 35 – 40%، نیور Nuer – 15%، شیلوک Shilluk، آزاندی Azande، باری Bari، کاکوا Kakwa، کوکو Kuku، موریل Murle، مانداری Mandari، دیدینگا Didinga، نیدیگو Ndogo، بیویری Bviri، لندی Lndi، انواک Anuak، بونگو Bongo، لانگو Lango، دانگوتونا Dungotona، اکولی Acholi، باکا Baka و فرتیت Fertit (2011).

زبان: انگلیسی (رسمی)، عربی (لهجه های جوبا و سودانی)، زبان های محلی مانند دنیکا Dinka، نور Nuer، باری Bari و شیلوک Shilluk.

رسم الخط: عربی و انگلیسی.

دین و مذهب: مسیحی 60.5%، مذاهب محلی 32.9%، اسلام 6.2%، سایرین 1% و ناشناخته ها 1% (2020). طرز حکومت: جمهوری ریاستی. اولین قانون اساسی سودان جنوبی، قبل از جدایی از سودان در سال 2006 تهیه شده بود که با بعضی تغییرات تحت نام قانون اساسی دوره انتقال به روز 7 جولای 2011 نافذ شد. قانون اساسی جدید سودان جنوبی بخاطر عملی شدن نکاتی که در معاهده صلح 2018 ذکر شده، تا حال معطل است.

رئیس جمهور فعلی این کشور سلوا کی یرمایاردت Salva kiir Mayardit (تولد: 23 جولای 1941؛ وظیفه: 9 جولای 2011) میباشد. رئیس جمهوری سودان جنوبی پنج معاون میداشته باشد.

رئیس جمهور سودان جنوبی به رای مردم برای 4 سال تعیین میگردد و دو دوره کار کرده میتواند. انتخابات قبلی ریاست جمهوری این کشور بتاريخ 11-15 آپریل سال 2010 صورت گرفته و انتخابات بعدی در سال 2026 دایر خواهد شد. رئیس جمهور بحیث نخست وزیر نیز ایفای وظیفه مینماید. وزرای کابینه از سوی رئیس جمهور و تایید شورای ملی انتخاب میشوند.

شورای ملی انتقالی سودان جنوبی دارای دو جرگه است: اول شورای دولتی Council of States که 100 عضو دارد که به تناسب نفوس از سوی مردم انتخاب میگردند. دوم شورای ملی انتقالی TNLA که 550 عضو دارد که به تناسب نفوس از سوی مردم انتخاب میگردند. انتخابات گذشته شورای دولتی بتاريخ 8 فیبروری 2021 و

شورای ملی انتقالی بتاريخ 10 می 2021 صورت گرفته و انتخابات آینده هر دو جرگه در سال 2026 دایر خواهد شد.

نظام حقوقی سودان جنوبی بر اصول مسیحی و مدنی استوار است. ستره محکمه، عالی ترین ارگان قضایی این کشور است که مشتمل است بر یک رییس (قاضی القضاة)، یک معاون و 9 قاضی ارشد دارد که به اساس پیشنهاد شورای خدمات قضایی، از سوی رییس جمهور انتخاب میشوند. تشکیل این محکمه بخاطر عملی شدن مفاد معاهده صلح 2018 تا حال عملی نشده است. محکمه استیناف دومین محکمه نیرومند سودان جنوبی است. علاوه بر آن محاکم حقوقی، جزایی، مدنی، تجارتی و داخلی نیز در مرکز و ولایات این کشور وجود دارند. که به دعوی مردم، دولت، موسسات و اتباع خارجی رسیده گی مینماید.

احزاب سیاسی:

تغییر دموکراتیک Democratic Change،

محکمه دموکراتیک Democratic Forum،

حزب کارگر Labor Party (رهبر: فیدریکو اوی وونی Federico Awi VUNI)،

اتحاد اپوزیسیون سودان جنوبی South Sudan Opposition Alliance (رهبر: حسین عبدالباقي آبی Hussein ABDELBAGI Ayii)،

اتحادیه ملی سودان افریقایی Sudan African National Union (رهبر: توبی مادوت Toby MADOUT)،
جنبش آزادی خواهی مردم سودان Sudan People's Liberation Movement (رهبر: سلوا مایاردت Salva KIIR Mayardit).

گروه های فشار: NA.

روز آزادی: 9 جولای (2011 از سودان).

رخصتی ملی: روز آزادی، 9 جولای.

عضویت در ملل متحد UN: 14 جولای 2011.

عضویت در مجامع جهانی:

AU, FAO, G-77, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRCS, ILO, IMF, Interpol, IOM, IPU, ITU, MIGA, UN, UNCTAD, UNESCO, UPU, WCO, WHO, WMO.

بیرق ملی: سه پارچه مساوی افقی. بالا سیاه، میانه سرخ و پایین سبز که آنها یک یک تریشه باریک سفید وجود دارد. یک مثلث آبی، بطرف چپ بیرق ملی سودان جنوبی، طوری جابجا شده که دو کنج آن با دو نوک بیرق مطابقت دارد و کنج سوم به سوی پارچه سرخ رنگ کشانیده شده است. در قسمت وسطی این مثلث یک ستاره زرد طلایی دیده میشود که پنج کنج دارد. رنگ سیاه بیرق، سودان جنوبی نشاندهنده رنگ مردم سیاه پوست آن، رنگ سرخ نشاندهنده سربازی، جانبازی، قهرمانی و ریختن خون، برای آزادی، رنگ سبز نشاندهنده سرسبزی، رنگ آبی، نشاندهنده رنگ آب دریای نیل و ستاره طلایی، نشاندهنده اتحاد مردم است.

سرود ملی: سرود ملی سودان جنوبی (South Sudan Oyee!) نام دارد که شعر و موزیک آن را 49 استاد و محصل پوهنتون جوبا در سال 2011 ترتیب و تنظیم نموده بودند.

نشان ملی: ماهی عقاب افریقایی African Fish Eagle